

Styrets rapport for 2003 og 2004

Denne rapporten dekker aktiviteten i SFS i perioden fra Generalforsamlingen 29.03.2003 til styremøtet 15. mars 2005. Grunnet ønske om å avholde årsmøtet i forbindelse med fredsavtalen for Sudan har dato for årsmøtet ved flere anledninger blitt forskjøvet. Dessverre har det nå gått to år siden forrige årsmøte, men gitt den politiske utviklingen i Sudan ber styret om medlemmene og årsmøtet forståelse for dette.

1. SITUASJONEN I SUDAN

Sudan var i 2004 preget av en stor motsigelse: mens forhandlingene mellom Government of Sudan (GOS) og Sudan People's Liberation Movement (SPLM) førte til en fredsavtale (underskrevet 9. januar 2005), utartet krigen i Dar Fur og ved årets slutt var ingen løsning i sikte. I mediebildet var det faktisk krigen i Dar Fur som dominerte, ikke minst fordi FNs sikkerhetsråd gjentatte ganger bidro til å sette denne krisen på den internasjonale dagsordenen.

Fredsavtalen består av seks protokoller. Selve kjernen er den såkalte Machakos-protokollen som ble undertegnet allerede i juli 2002. De viktigste elementene i denne er at folket i Sør-Sudan får rett til å avgjøre, i en folkeavstemming på slutten av en interimperiode på seks år, om de ønsker å løsrive seg fra resten av landet eller ei. I hele interimperioden vil Sør-Sudan ha meget stor grad av selvstyre. Machakos-protokollen sier også at den islamske shariaen ikke skal være grunnlaget for lovgivningen i Sør-Sudan; i resten av landet skal imidlertid lovgivningen fortsatt være basert på islamsk lov og rett.

Hovedpunktet i protokollen om maktdeling er at det skal dannes en nasjonal samlingsregjering (Government of National Unity). Den sittende regjeringen, dvs. National Congress Party (NCP), vil ha halvparten av medlemmene av denne regjeringen, mens SPLM vil ha rundt en tredjedel. Resten av plassene skal fordeles mellom andre politiske grupperinger. Nasjonalforsamlingen skal settes sammen på noenlunde samme måte. Protokollen fastslår også at alle statlige organer o.l. skal være sammensatt slik at de reflekterer nasjonen som helhet. Som tidligere vil presidenten ha betydelig makt; den eneste forskjellen er at presidenten og visepresidenten må være enige når det gjelder særlig viktige spørsmål. Midtveis i interimperioden, dvs. etter tre år, skal det være valg. I alle fall inntil valget vil Omar Hassan al-Bashir fortsette som president og John Garang være vise-president. I tillegg vil Garang også lede Government of Southern Sudan.

Ressursdelingsprotokollen favner vidt men ett punkt har fått mest oppmerksomhet. Det gjelder fordelingen av inntektene fra oljen som produseres i Sør-Sudan. I hovedtrekk vil GOSS få 50% av nettoinntektene etter at den staten hvor produksjonen finner sted har fått 2%. Når det gjelder olje produsert i andre områder, vil staten få alle inntektene men også her vil staten der produksjonen finner sted ha krav på 2%. Selvfølgelig vil statens inntekter fordeles etter fastlagte kriterier. Det er en uttrykt målsetting at alle stater skal bringes opp på samme utviklingsnivå.

De tre områdene Nuba-fjellene, Blånilen (eng. Southern Blue Nile eller Blue Nile State) og Abyei var gjenstand for et eget forhandlingsopplegg. Til slutt ble partene enige om en løsning for Nuba-fjellene og Blånilen, og en for Abyei. Det viktigste elementet i protokollen for Nuba-fjellene og Blånilen er at disse statene får en noe større grad av selvstyre enn andre stater i Sudan. Bl.a. vil det ha betydning for utdanningspolitikken. Videre vil partene, inntil det holdes valg, veksle på å ha guvernøren i statene, dvs. når GOS/NCP har guvernøren i Nuba-fjellene vil SPLM ha guvernøren i Blånilen og vice versa. Imidlertid vil GOS/NCP alene ha flertallet i delstatsforsamlingene inntil det holdes valg.

Forhandlingene om Abyei dreide seg i det vesentlige om dette området skulle være en del av Nord eller Sør-Sudan. Kompromisset ble at Abyei i første omgang får spesiell status direkte underlagt presidentskapet og samtidig med folkeavstemmingen om løsrivelse for Sør-Sudan skal innbyggerne

i Abyei i en lokal avstemming avgjøre om de Sør-Sudan eller Nord-Sudan. En egen valgkommisjon vil avgjøre hvem som har stemmerett ved dette valget.

Sikkerhetsprotokollen sikrer at Sudan People's Liberation Army (SPLA) forblir en egen hær i hele interimperioden. Regjeringens væpnede styrker (Sudan Armed Forces) skal også bestå, og i tillegg vil det opprettes en felles hær: Joint Integrated Units. Et av de punktene det var vanskeligst å løse var finansieringen av SPLA. På sin side hevdet SPLM at GOS hadde påtatt seg dette ansvaret; dette ble blankt avvist av regjeringen. Til slutt var kompromisset at SPLM (i.e. GOSS) har rett til å søke ekstern finansiering av SPLA. Et viktig element i sikkerhetsavtalen er at partene ber FN om å sende en fredsbevarende styrke til Sudan.

Til tross for at to vedlegg beskriver hvordan selve fredsavtalen skal settes ut i live, har fremdriften i den såkalte pre-interimperioden (dvs. de første seks månedene etter at avtalen ble underskrevet) vært moderat. Bl.a. tok det lang tid før Joint National Transition Team, som inntil GNU er på plass, ble etablert. Det har også tatt tid å revidere grunnloven som er en forutsetning for de mest dyptgripende politiske endringene. For eksempel er det ingen juridisk basis for Governemint of Southern Sudan før grunnloven av 1998 er revidert.

Det har også tatt tid å innlede et konstruktivt samarbeid med andre politiske grupperinger innenfor det rammeverket som fredsavtalen legger opp til. Vel har det i flere år vært sonderinger mellom GOS og National Democratic Alliance, og ingen av de største opposisjonspartiene har tatt avstand fra fredsavtalen. Men samtidig er det kjent at ledende politikere utenfor GOS og SPLA har sterke innvendinger mot deler av avtalen. Det gjelder særlig det de oppfatter som forfordeling av deres politiske interesser. I Sør-Sudan står SPLM overfor helt spesielle utfordringer det vil ta tid før milits gruppene er avvæpnet eller integrert i SAF eller SPLA.

Krisen i Dar Fur forverret seg i betydelig grad i 2004. Det gjaldt særlig forholdene for sivilbefolkningen. Lederen for FNs Office for the Coordination of Humanitarian Affairs uttalte at Dar Fur var den største humanitære katastrofen i verden. Selv om det er usikkerhet knyttet til tallene, er det sannsynlig at flere hundre tusen har mistet livet i løpet av de to siste årene og minst to millioner har forlatt sine hjem bor i provisoriske leire. I tillegg har mange flyktet over grensen til Chad. Ved årsskifte 2004-2005 advarte FNs generalsekretærs representant i Sudan at situasjonen i Dar Fur var i fare for å utarte til fullt anarki.

Internasjonalt press bidro til at myndighetene innledet forhandlinger med Sudan Liberation Movement (SLM) og Justice and Equality Movement (JEM) som GoS i første omgang kalte banditter og landeveisrøvere. I april undertegnet partene en 'humanitær våpenhvile', og i august innledet de politiske forhandlinger i Abuja. Så langt har ikke forhandlingene ført frem. Internasjonalt press førte også til at Sudan gikk med på at AU utplasserte en overvåkningsstyrke i Dar Fur. Imidlertid har styrken vært for svak til å hindre fortsatte kamphandlinger mellom partene og overgrep mot sivilbefolkningen. En undersøkelseskommisjon fra FN slo fast at regjeringen måtte bære en stor del av ansvaret for krisen i Dar Fur. Samtidig mente kommisjonen at det ikke var grunnlag for å hevde at myndighetene var skyldige i folkemord men mente at det hadde funnet sted grove brudd på menneskerettighetene og krigsforbrytelser. Kommisjonen anbefalte at de skyldige burde pågripes og stilles for den internasjonale krigsforbryterdomstolen i den Haag. I sikkerhetsrådet var spørsmålet om sanksjoner mot Sudan også oppe ved en rekke anledninger.

Fredsavtalen mellom GOS og SPLM er historisk, Det kan ikke være tvil om at den legger grunnlaget for demokratisering og utvikling. Samtidig er det også tilfelle at avtalen i stor grad retter seg mot nord-sør problematikken. Dette skyldes at forhandlingene fant sted mellom GOS, som i det vesentlige representerer nordlige sær-interesser, og SPLM, som representerer ditto i sør. Krisen i Dar Fur viser at fred i hele Sudan krever en nasjonal løsning.

2. STYRETS SAMMENSETNING OG FUNKSJONER

Formann og styremedlemmer ble valgt på generalforsamlingen 29.03.2003. Styret har vært sammensatt slik:

Leder:	Anders Breidlid
Nestleder:	Marit Hernæs
Kasserer:	Åge Antila
Sekretær:	Helge Westborg flyttet til Brussel og sluttet i styret etter styremøte 15.05.03.
Øvrige styremedlemmer:	Ame Follerås sekretær fra styremøte 27.08.03. Reiste til Sri Lanka i september. Kristen Fløgstad sekretær fra styremøte 25.09.03. Åge Clausen

Jon Kr. Øiestad
Endre Stiansen
Øystein H. Rolandsen ble valgt som sekretær på styremøtet 11.06.04

Grunnet stort frafall fra styret ble Kristine M. Thorsen tatt opp som assosiert styremedlem i perioden høst 2003 - vår 2004.

I perioden har styret hatt 14 styremøter. Videre har det vært en rekke møter i arbeidsgrupper - bl. a. til å forberede 10-års jubileum/nye SFS og i arbeidet i prosjektgruppene, se pkt 3.1 og 3.2 nedenfor.

De først planlagte datoene for 10-års jubileum med et større seminar og festforestilling var 10. og 11. januar. Da fredsforhandlingene er blitt utsatt flere ganger, har styret foreslått at dette arrangementet utsettes for å sammenfalle med den planlagte internasjonale donorkonferansen i Oslo. Det har gjennom denne prosessen vært en nær dialog med UD.

3. AKTIVITETER I ÅRET SOM GIKK

3.1 Interne arbeidsgrupper

Styret har arbeidet i ulike interne arbeidsgrupper for hhv informasjon, medlemsverving og seminar - aktiviteter.

Medlemsverving og medlemstall

Det ble i 2003 etablert 7 distriktskontakter for medlemsverving. Den positive tilgangen av nye medlemmer SFS hadde i 2002 og 2003 har likevel stoppet opp i 2004.

Nyinnmeldte i 2002:	26
Nyinnmeldte i 2003:	28
Nyinnmeldte i 2004:	2

Registrerte medlemmer per 01.01.2005	242
--------------------------------------	-----

Av disse var 193 hovedmedlemmer, 24 studentmedlemmer og 16 familiemedlemmer.

Ved utgangen av 2004 var antallet medlemmer med utestående kontingent	56
---	----

På grunn av flytting mister SFS kontakten med mange medlemmer fordi alt for mange unnlater å melde adresseendring til SFS. Styret henstiller til medlemmene om å ofre SFS en e-post eller SMS om ny adresser når dette er aktuelt.

Informasjon

Arbeidet i informasjonsgruppa har i det siste året begrenset seg til noen få informasjonsmeldinger til medlemmer som SFS har e -postadresser til. Ref avsnitt om nyhetsdekning nedenfor.

3.2 Prosjektgruppene

Webprosjektet

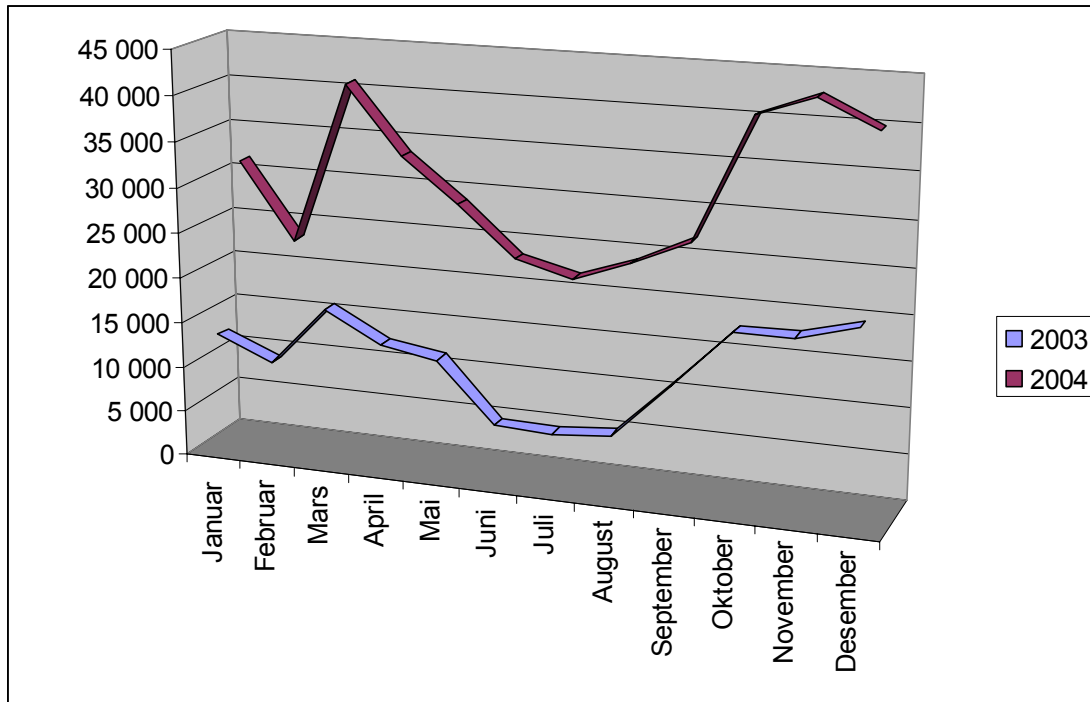
Styret søkte ved årsskiftet 2003 - 2004 UD om nye midler til vedlikehold av webportalen.

Søknaden har fortsatt ikke blitt innvilget selv om SFS har fått løfte om penger til dette arbeidet.

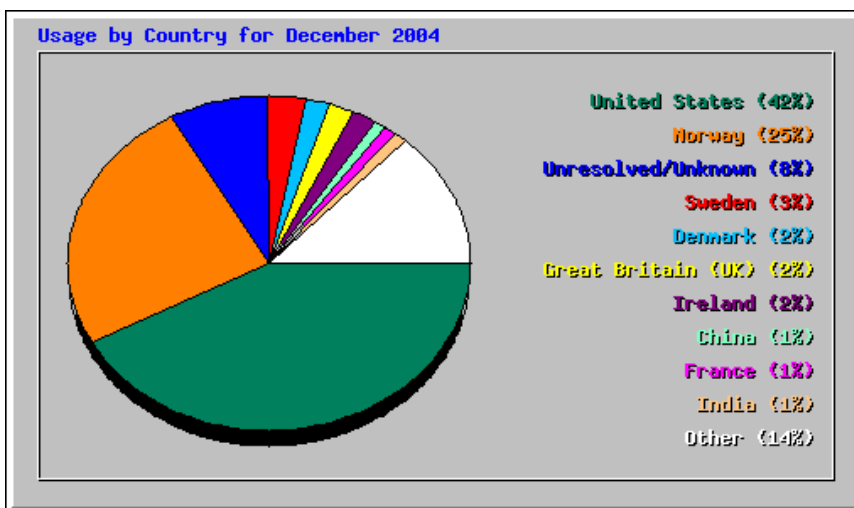
Styret besluttet tidlig i 2004 å forskuttere arbeidet med webportalen med kr. 16.000.

Arbeidsgruppen som stått for dette arbeidet har bestått av Astrid Kristine Breidlid på research og oversettelser og Åge Antila på Internett publisering. Det er utført oppdatering av "døde linker", ajourføring av historiske oversikter, oversettelse av noen sentrale sider til engelsk samt ajourføring av bl.a. stoff om Sudan som oljenasjon. Ved siden av dette er det laget stoff om Dar Fur. SFS har ugiftsført kr. 18.723,50 på vedlikehold av webportalen i 2004.

Besøktallet på webportalen har vokst over alle forventninger og nedenstående graf viser veksten fra 2003 til 2004:

Gjennomsnittlig hadde portalen 31.324 besøk pr. mnd i 2004 mot 13.636 besøk pr. mnd i 2003. Tallet for januar 2005 kom opp i hele 71.817 hits.

Denne grafen viser at leserne av webportalen på langt nær er bare norske.

Webportalen er nå så godt dekket med lenker til nyhetsstoff fra Sudan at man ikke lenger ser behovet for e-postutsendinger av nyheter. Våre medlemmer og andre vil selv med utgangspunkt i webportalen raskt finne fram til så vel norske som utenlandske også sudanske nyhetskilder.

Kvinnesenteret i Katigiri.

Med grunnlag i midler fra UD som SFS fikk bevilget i 2003 har SFS fortsatt arbeidet videre med gjennomføringen av kurs for inntektsskapende aktiviteter i Katigiri i Juba County. SFS hadde skrevet kontrakt med UCAA (Uganda Change Agents Association) for gjennomføring av opplæringsprogrammet ved senteret, men organisasjonen trakk seg fra oppdraget med begrunnelse i at sikkerheten ikke var god nok i området, og at senteret ikke sto ferdig til avtalt tid. De anbefalte at oppdraget skulle overføres til Sudan Change Agents Association, som i mellomtiden var stiftet. Dette fant styret å være en meget god løsning, og etter at forhandlinger om kontrakt er arbeidet nå i gang.

Det finnes imidlertid ikke nok midler igjen til å fullføre programmet helt, så styret har besluttet å sende en tilleggsøknad til UD om dekning av det resterende beløpet som skal til for å fullføre første del av opplæringsprogrammet. Prosjektet inkluderer også støtte til oppføring av kvinnesenteret. Bygningen ble ferdigstilt i 2004, men mangler innredning. Dette var ikke inkludert i prosjektmidlene, og styret har ikke søkt om ekstramidler. Det har vist seg vanskelig å styre prosjektet fra Oslo uten å ha fast representant i området. Styret ønsker derfor å avslutte prosjektet eller finne en organisasjon som kan ta på seg å videreføre dette arbeidet.

3.3 Sudan Forum

Sudan Forum fungerer som et koordinering- og informasjonsorgan mellom de forskjellige norske NGOene som arbeider i Sudan. SFS har ansvaret for innkalling og møteledelse (Anders Breidlid). Det er avholdt 5 møter i Sudan Forum i 2003 og 5 møter i 2004. Representanter for SFS, Kirkens Nødhjelp, Norsk Folkehjelp, Strømme Stiftelsen, Norges Kristne Råd, Fellestrådet for Afrika, KFUK-KFUM, Christian Michelsens Institutt, Fredskorpset, Flyktningerådet, Leger uten Grenser,

ADRA, Redd Barna, Røde Kors og Landsforeningen for hjerte og lungesyke har vært innkalt, og oppmøtet har som regel vært svært godt. De tunge organisasjonene på Sudan, KN, Folkehjelpen og Strømme har alltid møtt. Anders Breidlid har ledet møtene og Marit Hernæs har vært sekretær.

Møtene i Sudan Forum har vært spesielt viktige dette siste året pga arbeidet med fredsavtalen, Joint Assessment Mission (JAM)- prosessen og Civil Society Forum i forkant av donorkonferansen i april 2005. Endre Stiansen (styremedlem SFS) har deltatt i fredsprosessen og har gitt førstehånds-informasjon på Forum-møtene. Vi har hatt besøk av Fridtjof Thorkildsen fra UD som har spilt en hovedrolle i JAM-prosessen og også en representant for den sudanske ambassade og SPLM har møtt på et av møtene. Etter at fredsavtalen ble undertegnet har interessen for Sudan Forum økt kraftig. Et eget utvalg fra Sudan Forum bestående av representanter fra Kirkens Nødhjelp, Norsk Folkehjelp og SFS (Marit Hernæs og Anders Breidlid) har arbeidet spesielt med konferansen Civil Society Forum. Konferansen, som består av grasrotrepresentanter fra Sudan samt enkelte representanter fra INGOer, avsluttes med SFS' 10 års jubileumsmiddag lørdag 9. april.

3.4 Møter med eksterne organisasjoner og personer

SFS deltok med et Sudan-innslag på globaliseringskonferansen arrangert av Fellestrådet for Afrika. Sten Bonsaksen og Lona Lowilla fikk 20 min hver til sine innlegg ved denne konferansen.

Representanter fra styret i SFS møtte representanter for det sudanske miljøet i Norge 26. november 2003 etter et ønske som kom fram på Generalforsamlingen i fjor. Det ble utpekt kontaktpersoner for at sudaneseerne etter hvert kan bli trukket bedre med i arbeidet til SFS.

Marit Hernæs og John Øiestad representerte SFS på et informasjonsmøte om Sudan arrangert av UD 4. november 2004.

4. ØKONOMI

For året 2004 var inngangen av medlemskontingenter på linje med 2003, nemlig kr. 33.150,-. Også for 2004 hadde SFS et inntekstbortfall fra medlemmer som unnlot å betale kontingenten. Tallet for 2004 var 56 og tilsvarende tall for 2003 var 54 medlemmer. Ettersom SFS ikke har mottatt nye prosjektmidler i 2004 har det heller ikke innløpt inntekter i form av administrasjonsgebyr for SFS i 2004. Driften av SFS sine "interne aktiviteter" gikk likevel i pluss med kr. 5.237,99.

Ved utgangen av 2004 sto det igjen kr. 45.632,57 av prosjektmidler SFS mottok i 2003. Disse er nå øremerket til gjennomføringen av CAT-kurset i regi av SCAA.

Styret takker medlemmene i SFS for innsats og engasjement gjennom det året som har gått, og inviterer medlemmene til å komme med innspill under gjennomgang av styrets beretning.

Anders Breidlid

Øystein H. Rolandsen

Leder

Sekretær